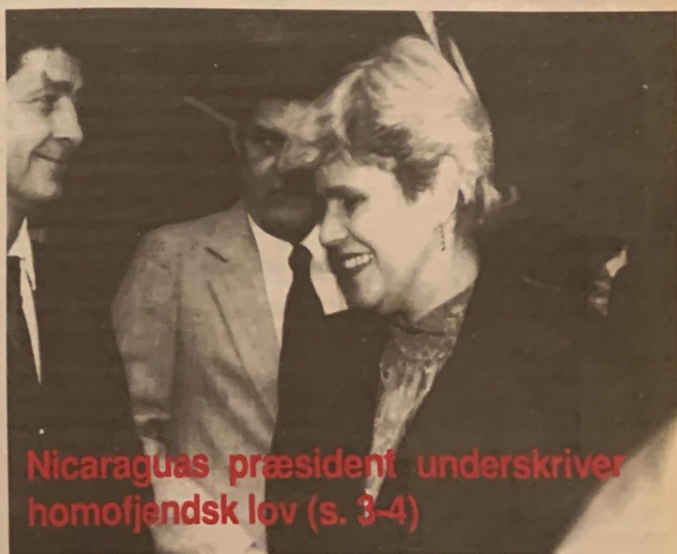
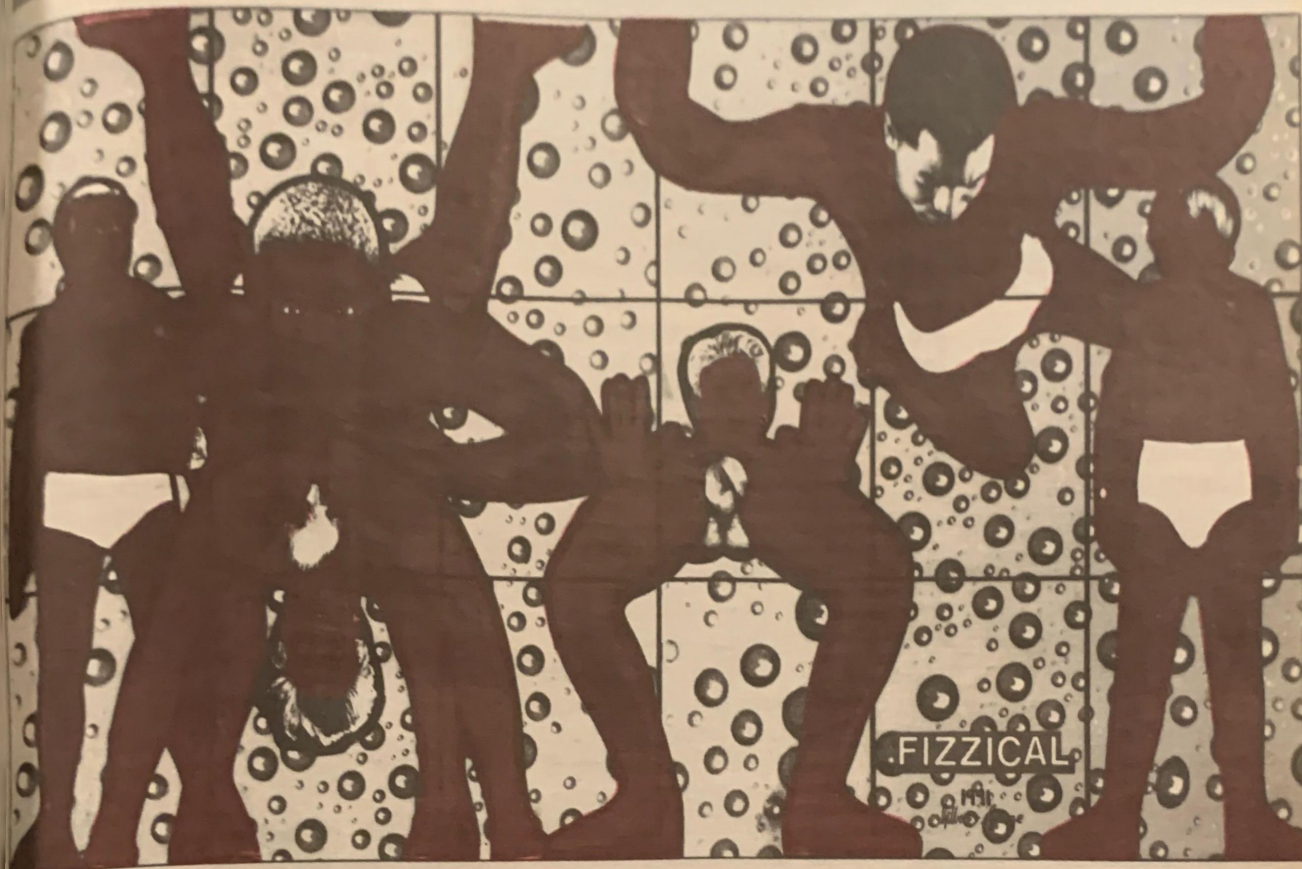

PAN

NR. 8 NOVEMBER 92 39. ÅRG.

BLADET
FOR BØSSER
OG LESBISKE

Gilbert & George (s.24)

Nicaraguas præsident underskriver
homofjendsk lov (s. 3-4)

Trækkerdrengene mangler støtte

I 1990 udkom rapporten "Træk af mandlig prostitution", som seriøst og grundigt fortæller om trækkerdrengene i Danmark.

I foråret afholdtes en stor høring på Rådhuset i København om det samme emne, og en høringsrapport er netop udkommet. For kort tid siden udkom evalueringen af Københavns Kommunes et-årige forsøgs-projekt, PAF-Prostitution Af Fyre.

Alle disse undersøgelser og en masse kloge menneskers fine ord har ikke gjort det lettere for trækkerdrengene. Det eneste konkrete og synlige resultat har været indsatsen fra to medarbejdere i det førnævnte PAF-projekt. Et projekt, som Københavns Kommune ikke havde råd til fortsat at støtte og derfor dannedes et fond "Fondet til virke mod mandlig prostitution" også kaldet "Trækkerdrengefondet".

Landsforeningen for bøsser og lesbiske har siden starten været med i Fondet, og vi har siden høringen i april, blandt andet på vores Landsmøde i maj, diskuteret problematikken, mandlig prostitution. Ikke uden sværdsalg.

Vi fik indført et programpunkt i det nyligt udkomne "Princip-

og Arbejdsprogram" om mandlig prostitution og vil bl.a. arbejde på at synliggøre de mandlige prostituerede i Landsforeningens arbejde.

Al den indsats som nu har været gjort fra mange organisationers, herunder altså også Landsforeningens, side har som nævnt ikke givet store resultater. Tværtimod den 21. oktober blev de to projektmedarbejdere fyret og eneste kontakt til trækkerdrengene er nu en telefonsvarer. Socialministeren har dog på et møde d. 13. oktober lovet at se velvilligt på fondets ansøgning om støtte til det videre sociale arbejde med mandlige prostituerede. Men indtil embedsapparatet har arbejdet færdigt er nøglen drejet om. Og vi ved endnu ikke, hvad det bliver til, når og hvis pengene kommer. Men en ting er sikkert, nu må alle de fine ord i de mange rapporter blive til noget. Trækkerdrengene skal have hjælp til deres sociale problemer.

Det kan og vil Landsforeningen for bøsser og lesbiske arbejde for, både i og udenfor "Trækkerdrengefondet".

(Læs temaet om trækkerdrengene s. 13-15 her i bladet)

*Michael Nord Næstformand
Foreningens repr. i
Fondet til Virke mod
Mandlig Prostitution*

Indhold

Indland

- 5 Synliggørelse - lesbisk EF-projekt
- 7 Folkekirkelysten - stem til menighedsdar
- 10 10 år for Fyn - John Petersen fejret
& Unge lesbiske - weekend på Kvindes
- 13 Trækkerdrengene - tema
- 17 Arbejds- og principprogram - Landsforeningens nye program

Udland

- 3 Homoseksuelles no! - nicaraguas præsident Danmark
- 6 Charlotte von Mahlsdorf fejret - Aesthetisk bøsse-transvestit
- 7 Det indre homomarked - ny EF-rapport på perne

Kultur

- 11 Panik Panelet - ny brevkasse for bøsser
- 22 Forskellighed - nyt stykke af Ulla Ryum
& Homolulu - bøssefestival i Berlin
& Baltisk succes - svenske sangere på tv
- 23 Gilbert & George - en verdenssensation
- 24 Wings - teaterstykket om afasi
& En abort - ny Karsten Skawbo-roman
& Natspiller - pris til Radio Rosa
- 25 After Dark - København får ny natklub
& Mike's Spalte - sladder for enhver smag
- 36 Ingen drøm for stor - uddrag fra Karsten nye roman

Hiv/aids

- 4 Smuttere? - interview med Kristian Søndergaard
- 8 Hiv-test - fra prøve til svar
- 9 Aids-frivillige - Landsforeningens aids
- 28 Oaserne går i vinterhi & Leksikon om - ny pjese

Kbh.Nyt

- 32 Gay and Lesbian Film Festival
& Seniorgruppen

Faste rubrikker

- 9 Sikker sex spalten
- 16 Udland
- 21 Hiv Bulletin
- 26 Debat
- 27 Her sker det
- 29 Kontaktannoncer
- 34 Homoguide

Forsidefotos

Præsident Chamorro: Inge-Lise Paulsen (Halmtovet); Knud Plesner (se tema s. 13); Desuden billede af Gilbert and George (s. 23)

Deadline :

For artikler og andre større indlæg: 9.nov.
For læserbreve, kontaktannoncer, og
til Her sker det, samt "Homoguide": 16.nov
Bladet kommer fra tryk: 29.nov

Bladet bliver herefter sendt ud til medlemmene.
Hvis du har spørgsmål angående udsendelsen, så
kontakt din lokalafdeling.
Se telefonnumre på side 34 og 35.

(Fortsat fra s. 3)

om det sker under private former, har en disciplinær eller anden overordnet funktion, såsom lærer, chef eller værge, eller på anden måde i og med sin position er i besiddelse af autoritet eller moralsk indflydelse, vil vedkommende blive anklaget for forbrydelsen 'ulovlig forførelse' (hvilket giver yderligere 2 til 4 års fængsel).

Menneskerettigheder

Denne lov er ikke blot Latinamerikas mest restriktive sodomitlov. Den er også i modstrid med den Inter-Amerikanske Menneskerettighedskonvention, som Nicaragua ratificerede i 1979. På grund af det vage ordvalg i loven, vil den kunne bruges til at kriminalisere nærmest hvad som helst, og det frygtes, at den vil blive brugt til at forhindre enhver form for bøsse-lesbisk organisation.

Allerede inden Præsident Chamorros besøg i Danmark havde Amnesty International sendt et protestbrev, hvori der stod, at personer, som fængsles på grund af denne lov, vil være at betragte som samvittighedsfanger. Som nævnt i tidligere numre af PAN-Bladet var også den internationale bøsse-lesbiske organisation ILGA på banen i forbindelse med sit internationale årsmøde i Paris i juli måned, lige efter at Chamorro havde underskrevet loven. Fra dette møde blev der afsendt pressemeddelelser og protestskrivelser, og der blev demonstreret ved den Nicaraguanske Ambassade.

På grund af den særlige nicaraguanske måde at føre love ud i livet på er § 205 i virkeligheden ikke trådt i kraft endnu. Ganske vist er den vedtaget af Nationalforsamlingen og underskrevet af Præsidenten. Men for at træde i kraft skal den aftrykkes i bladet *La Gaceta*, hvorefter borgerne har 6 dage til at anke loven til Højesteret. Siden juli, hvor Præsidenten skrev under, har de bøsse-lesbiske organisationer i Nicaragua stået på spring - men lovteksten er ikke blevet trykt. Måske fordi man fra myndighedernes side er klar over at loven vil blive mødt med en storm af nationale såvel som internationale protester.

Lovens indhold

I hvert fald var denne tøven fra de nicaraguanske myndigheder med til at inspirere de nordiske bøsse-lesbiske organisationer til at rette et massivt pres mod Præsident Chamorras mest følsomme punkt: De nordiske regeringers krav om demokrati og menneskerettigheder hos lande som modtager af økonomisk bistand.

På trods af ihærdige anstrengelser fik ingen af de nordiske bøsse-lesbiske organisationer lov til at diskutere den nye lov med Præsidenten selv. Det nærmeste man kom var på et pressemøde i Stockholm, hvor Chamorro affærdigede et spørgsmål med, at "De homoseksuelle kan gøre hvad de vil i Nicaragua, bare de følger de gængse normer."

I alle de nordiske lande Chamorro besøgte, sendte de bøsse-lesbiske organisationer informerende breve til de respektive stats- og udenrigsministre. Desuden blev der sendt protestskrivelser til Præsident Chamorro via Den Nicaraguanske Ambassade i Stockholm (den eneste i Norden). Det lykkedes for DNF48 i Norge og RFSL i Sverige at få lov

at mødes med den nicaraguanske udenrigsminister og forklare sagen for ham; men den mest markante konfrontation opstod, da aktivister fra RFSL deltog i et offentligt møde med deltagelse af den Præsidentielle Minister (ca. det samme som Premierminister) Antonio Lacayo.

Mødet foregik i lokalene hos den svenske bistandsorganisation SIDA, som er søsterorganisation til DANIDA.

Står Helms i kulissen?

Efter en generel indledning om den politiske situation i Nicaragua blev ordet givet frit. Lacayo blev straks udspurgt om de homoseksuelles rettigheder, og der udspandt sig bl.a. følgende tankevekkende meningsudveksling, hvis ordlyd blev sendt til Landsforeningen af Tobias Wikstrøm fra RFSL:

Ministeren: "Loven har til formål at gøre det muligt for mænd og kvinder at have de forhold de vil, samtidig med at man undgår konsekvenserne af det, man kalder åben og skandaløs adfærd, som kunne få andre i samfundet til at forcaste præcis det loven forsøger at slippe af med ... det som loven forsøger at sikre ... Med andre ord er dette ikke en lov - såvidt jeg har forstået - som fratager bestemte grupper de samme friheder til at indgå i forhold, som andre gerne vil have. Men det er en lov, som forhindrer de skandaløse følger som offentlige handlinger ville få, i et land som absolut er og bør være ... Kort sagt skal loven ikke fratage nogen de friheder de allerede har. Men formålet med loven er at undgå følgerne af offentlig adfærd, som er skandaløs, det er kort sagt det den handler om - såvidt jeg har forstået..."

Spørgsmål fra salen: "Så loven angår kun sex, som foregår offentligt eller i teatre?"

Ministeren: "Så vidt jeg har forstået..."

En person blandt publikum læser loven højt og forklarer dens konsekvenser.

Ministeren: "Jeg har endnu ikke hørt om nogen der er blevet anklaget efter denne ..."

Tilhører: "Så var et måske en ide at omformulere loven."

Ministeren: "Måske."

Tilhører: "Og jeg håber De vil gøre det snart."

Ministeren: "Jeg tager det meget alvorligt."

Tilhører: "Hvad med skandaløs heteroseksuel opførsel?"

Ministeren: "Vi har ... Jeg tror nok vi også har love, der omhandler det; men rent praktisk er det ikke det samme ... Vi forsøger at forhindre de skandaløse følger af såvel homo- som heteroseksuel adfærd."

Tilhører: "Jeg håber vi kan få et eksempel af de love."

Ministeren: "Dem kan I få fra Ambassaden."

Adspurgt om lovens indførelse kunne have noget at gøre med Senator Jesse Helms og indefrysningen af bistanden fra USA, svarede Ministeren at dette "godt kunne være tilfældet."

Da den nicaraguanske delegation, efter besøgene i Norge og Sverige, kom til Danmark, forsøgte Landsforeningen for Bøsser og Lesbiske at få en samtale i stand med Chamorra eller et andet medlem af delegationen. Men uden held. Man kan håbe at det skyldtes, at sagens alvor er sivet ind.

PAN/Inge-Lise Paulsen

Foto: Inge-Lise Paulsen

Virkelighed provokerer

Må hiv-smittede lave "smuttere"?

Kristian Sønderskov fik kraftige reaktioner på sine udtalelser om, at også hiv-smittede kan have usikker sex.

- I det første radio-interview i Københavns Radio sagde jeg, at hiv-smittede også en gang i mellem dyrker usikker sex. Og da jeg blev spurgt direkte, om det var sket for mig, svarede jeg ærligt, at det var det, siger Kristian Sønderskov, der er næstformand i Positivgruppen. - Men jeg uddybede det jo også grundigt og gjorde det klart, at det ikke var noget hiv-smittede går og gør i flæng, selv om det altså kan ske for os ligesom for andre.

Efter den direkte udsendelse fik Kristian at vide, at interviewet ville blive sendt igen en time senere, og han skyndte sig derfor hjem for at høre det. Men blev meget chokeret.

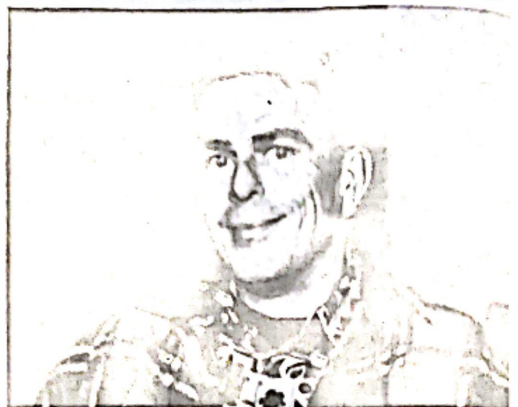
- Det var et helt andet interview. Det direkte interview varede cirka et kvarter, men i næste omgang var det meget kraftigt beskåret, fortæller Kristian. Og interviewet blev brugt i et telefon-program, hvor folk kunne ringe ind med deres mening. Og så rullede lavinen.

Sensationspresse

Kristian Sønderskov kom i TV-avisen og blev interviewet til nogle aviser.

Men først og fremmest blev hans beskærede udtalelse om, at også hiv-smittede laver "smuttere" gengivet - og misbrugt - her og der og alle vegne.

- Selvfølgelig ved man, der sker, når man stikker hovedet frem i medierne, men der er forskel på måden, siger Kristian. Nogle aviser har

- Selvfølgelig ved man, det sker, når man stikker hovedet frem i medierne, med der er forskel på måden, mener Kristian Sønderskov. Foto: Søren Skov.

været nogenlunde seriøse, hvor Ekstra Bladet alene har brugt det i sensations-øjemed. Jeg var for øvrigt rystet over, at redaktøren af Ekstra Bladet blev opfordret til at skrive i PAN-Bladet. Og rasende da jeg læste det.

Kristian Sønderskov har ellers fået både gode og dårlige reaktioner. - "Går I nu ind for, at man dyrker usikker sex", spurgte folk, som kun havde hørt lidt af det, siger Kristian.

I hans egen omgangskreds har folk dog godt forstået, hvad det er det handler om.

Men Kristian fortæller også, at han har fundet ud af, hvor almindeligt det er blandt heteroseksuelle at dyrke usikker sex.

- Der hersker en noget lømløst holdning - også blandt dem, der har kendt mig og min hiv-status i flere år, siger han.

Råd og opfølgning

- Så der må andre boller på suppen, siger Kristian. Mere slagkraftige

kampagner. Og der skal hele ansigter på.

Det var en provokation, og boksen i Positivgruppen har da diskuteret, om hele debatten gjort mere skade end gavn.

- Alle hiv-smittede føler et behov for ikke at bringe smitten videre, siger Kristian. Men det er et levende liv. Man skal ikke acceptere sin egen situation, må også se at venner dør om en.

Positivgruppen efterlyser kæmper for bedre oplysning og givning - og opfølgende kontrol der gør det muligt at leve med. Det var udgangspunktet for udsættelse om "smuttere".

- Når man først accepterer man er hiv-smittet, kan man klare presset og dermed lettere dyrke sikker sex, siger Kristian Sønderskov.

Positivgruppen gør selv indsats i denne retning.

PAN/Søren

Folkekirkelisten

Kæmp diskrimination - til menighedsrådsvalget

Onsdag d. 10 november afholdes der valg til menighedsrådene, og her er også denne gang betydning for bøsse- og lesbiske i Rosen-vængets sogn (Luther Kirken) på Østerbro i København.

"Min gud, hvor du forlader mig?" - sådan lyder et af de mange spørgsmål, som ekstra Bladet tankerne hos præsterne ved Luther Kirken. Menighedsrådsvalg i oktober var, at Folkekirkelisten, som præsten Henning Reelsbo har i mange år arbejdet for bøsset og lesbiske rettigheder i Folkekirken, især retten til kirkelig vielse. Henning Reelsbo er der to præster i sognet, der begge er bøsse- og lesbiske lige som den anden liste, som stiller til menighedsrådet. Præst ved Luther Kirken på

Østerbro har Henning Reelsbo i de senere år mødt stærk modstand fra de andre præster og den anden liste. Dette medførte, at der i 1988 blev taget initiativ til at danne en liste nummer 2 - Folkekirkelisten - til støtte for Henning Reelsbo. Denne liste vandt det sidste valg, hvilket medførte ovennævnte "ukristelige" tanker hos en af kirkens andre præster.

Således blev to bøsset valgt til menighedsrådet - og den samlede liste blev efterfølgende beskrevet som "djevlelsens børn".

Aids-fordomme

Aids er også blevet brugt i kampen mod bøsset og lesbiske ved Luther Kirke. En gruppe fra Anonyme Alkoholikere, der i dette tilfælde især bestod af bøsset og lesbiske, ønskede i 1987 at benytte kirkens menighedslokaler til at mødes i. Dette blev afslået med den begrundelse, at Aids ville sive ned ad væggene til børnehaven nedenunder!

Senest i september i år sagde en af præsterne ved kirken under en prædiken, at folk selv var skyld i at de fik Aids på grund af et syndigt liv.

Det skete få måneder efter at en af de to bøsset i menighedsrådet var død af Aids.

Undersøgende opstiller på Folkekirkelisten for at sikre, at Henning Reelsbo fortsat kan arbejde som præst ved Luther Kirken, og for at hindre diskrimination af bøsset og lesbiske i den danske Folkekirke.

Folkekirkelisten består af personer af forskellig politisk og seksuel orientering - det er med andre ord ikke en bøssetliste, men en grundtvigiansk liste, der forudsat vil arbejde for en åben og moderne Folkekirke.

Stem derfor på liste 2 - Folkekirkelisten - hvis du bor i Rosen-vængets sogn (Luther Kirken). Du vil automatisk modtage et valgkort, hvis du bor i sognet. Brug det tirsdag d. 10. november 1992 til at stemme på Folkekirkelisten.

Søren Viltoft Bastrup,
nr. 9 på Folkekirkelisten

Jens Røpke,
nr. 3 på Folkekirkelisten

Det indre homomarked

rapport på trapperne

Onsdagen 16.-18. oktober mødes repræsentanter for en række europæiske bøsse- og lesbiske organisationer i den spanske by Sitges syd for Barcelona for at diskutere en meget omfattende rapport om bøsset og lesbiske i Europa.

Landsforeningen deltog Peter og Steffen Jensen fra ILGAS

Europa-arbejdsgruppe samt Inge-Lise Paulsen fra ILGAS Kvinde-sekretariat. De danske deltagere udgifter blev betalt med midler fra Udenrigsministeriet.

Mødet i Sitges blev arrangeret af den bøsse-lesbiske organisation i Barcelona, som også står for arbejdet med at arrangere ILGAS internationale årsmøde i Barcelona til næste sommer.

Formålet med mødet var at diskutere en række handlingsplaner

i forbindelse med udgivelsen af en splinterny og meget omfattende rapport om bøsset og lesbiske i EF.

Rapporten, som har fået økonomisk støtte fra EF, vil blive tilgængelig for alle interesserede, idet den vil blive udgivet som billigbog (på engelsk) på et hollandsk forlag i februar 1993.

Arbejdet med rapporten er udført af bøsse-lesbiske forskningsgrupper i London og Utrecht samt af forskere fra "The European Univer-

sity Institute", i Firenze.

Det fremgår tydeligt af rapporten, at bøsset og lesbiske på mange områder vil blive stillet ringere end deres heteroseksuelle medborgere, når der fra årsskiftet åbnes op for det Indre Marked og den deraf følgende fri bevægelighed af arbejdskraft.

I Sitges blev der formuleret en række ideer til handlingsplaner. Disse planer vil blive fremlagt og diskuteret på ILGAS europæiske årsmøde i Bruxelles i december, hvor de endelige strategier og handlingsplaner vil blive fastlagt.

PAN-Bladet vil i kommende numre vende tilbage til rapporten og ILGAS handlingsplaner.

PAN/Inge-Lise Paulsen

Langtids- ledig søges til

Positiv- gruppen

Har du lyst til at lave sund, nærende og afvekslende mad til hiv-smittede mænd?

Sætter du en ære i at tage fat, dér hvor der viser sig behov? Er du god ven med gulvklud, støvsuger og støvklud? Er du udadvendt og let at tale med?

- Så er du måske POSITIV-GRUPPENs nye miljømedarbejder.

Arbejdstiden taler vi om, men du må påregne at skulle arbejde i såvel dag- som aften-timerne. Du behøver ikke nødvendigvis at have bopæl på Frederiksberg.

Ring til vores koordinator, Erik Ladefoged og hør om jobbet. Erik træffes dagligt mellem kl. 13 og 19 på 38 33 32 44.

PAN BOGCAFÉ

Knabrostræde 3, porten 1. dør til venstre, tlf. 33 11 19 61. Man - fredag kl. 17 - 19, 1. lørdag hver måned kl. 13 - 16

Bogcaféen tilbyder mange nye, spændende titler:

Lesbiske:

Claire McNab: *Lessons in murder*

kr. 90,-

Sarah Schulman: *After Delores*

kr. 80,-

Fannie Flagg: *Fried green Tomatoes*

kr. 82,-

Sara Levi Calderón: *The two Mujeres*

kr. 95,-

Bøsset:

Poul Monette: *Love Alone*

kr. 82,-

Pier Vittorio Tondelli: *Separate Rooms*

kr. 123,-

Sylvia Modern Classics: *Mr. Fortune's Maggot*

kr. 77,-

Nyhed: Curt Lindstrøm: *Det svære spring*

Vi har også postkort, T-shirts, plakater m.m., og vi laver gavekort.

Ønsker du postordrekatalog, sender vi det gerne. Ved bestillingen opgiv titlen/titlerne, prisen og vedlæg 15 kr. i porto.

Betaling på check eller giro 5 68 84 50.

Hvis du er medlem af LBL, så oplys dit medlemsnummer og få 10 % rabat.

Husk i hele december har vi lørdagsåben fra kl. 13 - 16

ELISA uden professor Higgins

PAN-Bladet har fulgt hiv-testen, efter blod-prøven har forladt test-personen. . Sikkerheden er vigtig - og det tager tid.

- Her på Statens Seruminstitut laver vi mellem 120 og 150 hiv-test om dagen, fortæller læge Blenda Böttiger. De er nogenlunde jævnt fordelt ud over året, men der er nogle perioder, hvor vi næsten har for meget at lave. Det er for eksempel efter World Aids Day, hvor der er mere opmærksomhed om aids - og mange lader sig teste.

Til gengæld er der mindre at lave efter ferier og fridage som for eksempel påske.

- Det halve arbejde med de enkelte hiv-test er udpakningen, fortsætter Blenda Böttiger. Det skal gøre meget nøjagtigt, så vi kan være sikre på, at hver test svarer til den blanket, som vi sender svaret tilbage på.

Kontrollen foregår ved at hver prøve får et fire-cifret nummer, som følger det gennem hele forløbet.

Hver blodprøve ankommer med posten i et glasrør, der igen ligger inde i et plastik vacuumglas.

- Det er både for at beskytte det mod at gå i stykker, siger Blenda Böttiger. Og så for at ikke blodet skal komme i kontakt med nogen, hvis glasset alligevel går i stykker.

I det hele taget foregår alt

laboratorie-arbejde, således at laboranterne undgår at komme i kontakt med blod. Der laves også prøver, hvor der kan være langt mere smitsomme sygdomme til stede.

Når blodprøverne er pakket ud og registreret, bliver de centrifugeret, så de blodlegemerne skilles fra det såkaldte serum, som man skal bruge i hiv-testen.

96 små glas

Dette serum har man i små glasrør, som også har prøvens nummer, og de bliver sat på en plade med 96 andre prøver.

- Der er så nogle kontrolglas på pladen - to negative og to positive - som man kan sammenligne de rigtige prøver med.

Alle hiv-test kommer igennem en såkaldt ELISA-screening

Og på Statens Seruminstitut foretager man to slags ELISA-test på hver prøve.

- Det giver højere sikkerhed, siger Blenda Böttiger. Men på andre laboratorier gør man det anderledes. Der laver man den samme ELISA test to gange. Det er næsten lige så

godt.

I bunden af de 96 små glas er der "klistret" nogle hiv-dele.

Tidligere brugte man hiv-virus dyrket i laboratorier, som så skulle oprenses, hvilket gav nogle problemer. Men nu kan man bruge genetologisk fremstillede hiv-dele.

Er der antistof mod hiv i en test-persons prøve, vil dette hæfte sig på stoffet i bunden, og giver en blå farve-reaktion. Det er dog ikke altid, at det kan ses med det blotte øje, så man tilsætter endnu en væske, som giver en gul farve - svag eller kraftig - hvis testen er positiv.

Alle prøverne maskin-aflæses i en computer - selv om de også bliver aflæst af laboranterne med det blotte øje.

Konfirmation

- Vi laver som sagt to ELISA-test for sikkerhedens skyld, fortæller Blenda Böttiger. Men der er mulighed for forkerte resultater, såkaldt falsk positive. Vi har flere millioner forskellige antistoffer i blodet, som enkelte gange kan binde sig i glasset og give reaktion. For eksempel kan man have antistoffer mod pla-

Alt arbejde med blod - ikke bare ved hiv-test - foregår i de store glasskabe, så laboranterne ikke udsætter sig for smittefare ved af blod. Det er ikke særligt relevant ved hiv, men reglerne gør konsekvent. Foto: Søren Skov.

stikken i glassene.

Her er det vigtigt at huske, at det er meget få promille at hiv-testene, der viser falsk positivt resultat i ELISA-testen. Og der er ingen falsk negative.

Hvis de to ELISA-test giver negativt svar, så går der svar tilbage, at personen er ikke-smittet.

Hvis der er forskel i de to ELISA-test begynder man forfra. Hvis så igen der er en af dem, der viser positivt resultat, så går man videre med en konfirmerende (bekræftende) test - nemlig den mere sikre Western Blot test.

Er begge ELISA-test positive går man selvfølgelig også i gang med checke resultatet med Western Blot.

Læge Claus Bohn Christiansen fortæller, at Western Blot testen tager længere tid.

Glassene skal stå til "modning" natten over, så det tager mindst et døgn at lave en Western Blot.

Strøm på

Western Blot er meget dyrere at lave, så den bruges kun til at bekræfte eller afkræfte positive eller tvivlsomme ELISA-test.

Og det er mere teknisk.

Det er antistoffer mod enkelte dele af hiv-virus, der testes for. Ved at sende strøm gennem får man stofferne til at bevæge sig med forskellig fart. De overføres så på et papir, som kan sammenlignes med standard-aflæsninger af henholdsvis positive og negative test. Det er især antistoffer mod overflade-proteinerne gp126, gp120 og gp41 på hiv-virus, der giver sikkerhed for, at personen er hiv-smittet. Disse stoffer findes kun på hiv.

Der er også andre test-metoder. Man kan lave antigen-test, og man laver virus-isolation. Det sidste er særligt relevant hos nyfødte, som under alle omstændigheder har antistoffer fra moderen, men som kun har virus i blodet, hvis de selv er

smittede.

Tiden går

Lader man sig hiv-teste, venter man 14 dage, fra man får taget ven, til man får svaret.

Men det er ikke i test-lab-tiden bruges.

- Selve ELISA-testen tager vel på ca. 3 timer, siger Claus Christiansen. Western Blot tager 14 dage, da det skal stå natten.

Men der er forskellige betingelser, som kan træffes ud. Vises er ELISA positiv, og så går til konfirmerende Western Blot-test en fr starter denne test først efter enden og kan derfor først om tirsdagen.

- Og på andre test-lab-laver de ikke Western Blot - måske kun 1 gang om ugen Blenda Böttiger.

Så skal det jo tage lang tid. Man samler testene på en pris. En Western Blot-test koster 5-600 kroner, en ELISA-test koster 100 kroner.

Endelig er der jo transport frem og tilbage med posten.

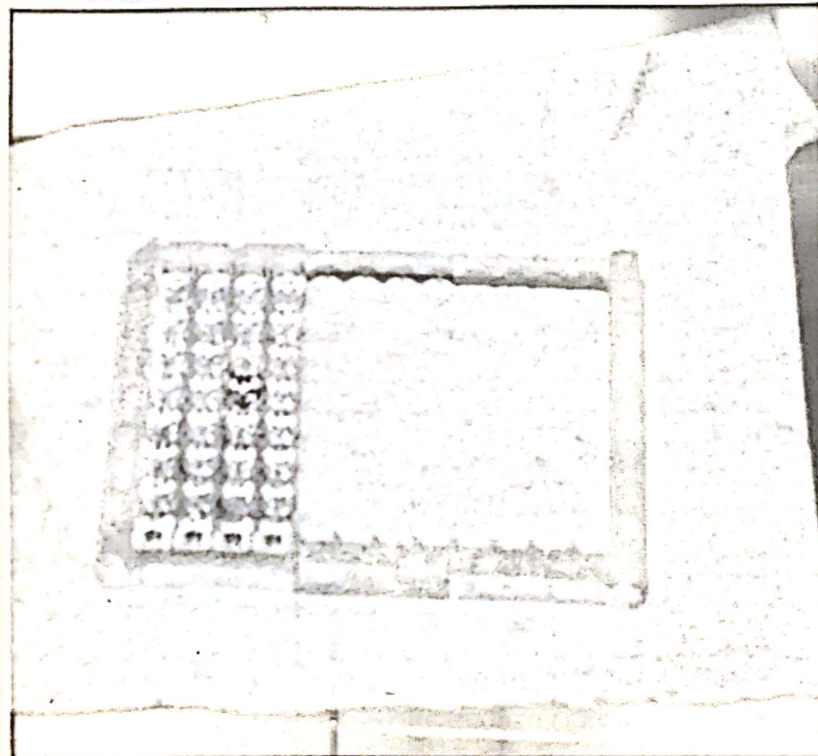
- Og så tror jeg, de praktiske læger laver lidt "luft" i den ende. Folk får en aftale om at få resultatet 14 dage efter ved lægerne med sikker svaret er kommet, siger Claus Christiansen.

Der er endnu en faktor: I tage lige lang tid at få en positiv test som en negativ. Være uetisk - og uimens hvis de ikke-smittede fik med det samme efter ELISA men de smittede indirekte resultatet at vide i og med, at længere tid.

Det er vigtigt, at man er i hænder som muligt, når man vide, man er hiv-smittet.

PAN/Søren

En positiv test

Midt på billedet viser den mørkere farve (i virkeligheden blå), at en af disse hiv-test er positiv ved ELISA-testen. Den vil gå videre til konfirmerende test med Western Blotmetoden. Laboranterne på Statens Seruminstitut nævnte naturligvis ikke, hvem eller hvor disse test kom fra. Den blå farve ved positive test er mere eller mindre kraftig. Der er to kontrolglas med hiv-positivt indhold med på hver plade. I dette tilfælde blev de langt mindre blå-farvede, men dog klart blå, selv om det nok ikke ses på billedet. For at undgå fejl aflæses alle test derfor også maskinelt. Foto: Søren Skov.

Kampagne fuld af frivillige

Landsforeningens hiv/aids-arbejde betales af det offentlige. Men det meste af arbejdet gøres gratis af frivillige.

Det er jo det, der er det smarte ved denne konstruktion, siger Jakob Hult. For en rimeligt lille udgift for samfundet får vi meget gjort.

Aktivistene i STOP AIDS-kampagnen får ikke nogen løn ud over (måske) et venligt ord i ny og nu og går den ved at gøre en indsats i en god sag (tjeneste).

Derfor kommer selvfølgelig det sociale, som altid er en vigtig del af at engagere sig i frivilligt arbejde.

Statsminister Poul Schlüter frembragte denne form for "service" i Danmarks Radio efter sin åbningstale i Folketinget. Han fortalte landskenderne, at regeringen vil støtte organisationer, der påtager sig arbejde med at pleje og støtte svagere grupper.

Men om statsministeren direkte tænker på Landsforeningens STOP AIDS-kampagne, skal ikke kunne siges. Det gjorde han forhåbentligt.

Rådgivning og teater

Under den hat, der hedder STOP AIDS-kampagnen, står Landsforeningens hiv/aids-aktivister for vidt forskellige ting.

Hiv-hjælps rådgivere er alle frivillige. Der er for tiden 13 bøsere i Hiv-hjælpen, og de fleste af dem har nu deltaget i rådgivningen gennem flere år, siger Thomas Brügge, der som psykosocial konsulent har ansvaret for Hiv-hjælpen.

En anden type aktivist-arbejde er det rullende Kondomeri, som hører til Sikker Sex-Bandens aktiviteter, som ungdomskonsulent, Johnnie Fiedelius har ansvaret for.

Landsforeningens ansatte ses her sunket sammen af anstrengelserne med at lave STOP AIDS-kampagne! Ok - det er måske ikke helt sandt. Den 20. oktober var alle samlet til et møde om arbejdsmæssige konsekvenser af at være hiv-smittet. Det var det andet af flere møder svarende til de møder, andre arbejdspladser holder i forbindelse med Sundhedsstyrelsens Hiv på Arbejdspladsen-kampagne. Som opvarmning til den mere personlige del lå alle med hovedet på en kollegas mave og mærkede den hoppe, når der blev fortalt vittigheder. Foto: Hans Jørgen Hansen.

Tilsvarende med forskellige undervisnings-aktiviteter, Mænd Mødes-kurser og Hiv-ud arrangementer. I det hele taget gøres alt det arbejde, der handler om at gå "ud i samfundet" og fortælle om hiv og aids, af frivillige.

Foredrag på skoler, gadeteater

på Rådhuspladsen, opsøgende arbejde i de erotiske oaser og uddeling af kondomer og glidecreme til bøssesteder. Det er frivillige, der står for udførelsen, og ansatte, der står for koordination og ansvar.

Også den overordnede planlægning og strategien udtænkes af

frivillige, nemlig af medlemmerne af aids-aktionsudvalgene (aau og amv), som er udvalgt under Landsforeningens hovedbestyrelse.

De ansatte

Og hvad laver så de ansatte i Landsforeningen?

De ansatte skal inspirere, motivere og pleje de frivillige aktivister til ilden, siger sekretariatsleder Bent Hansen. Sørge for, at de nødvendige materialer er i orden. Og så der er for øvrigt ikke hele historien. Informationsmedarbejderne for eksempel står for alt møde-arbejdet: Hiv/aids-stoffet i PAN-Bladet, STOP AIDS Nyhedsbrevet, udsendelsen Hiv, Håb & Kærlighed i Radio Rosa og Hiv-telefonavisen.

Meget af arbejdet kommer fra København, men der er også mange frivillige - og få ansatte - i Århus og Odense. Og Landsforeningen har to rejsekonsulenter, Kurt Pedersen og Søren Nyskov ansat. De står for hiv/aids-aktiviteterne i lokalafdelingerne og starter hiv/aids-aktiviteter i områder, hvor Landsforeningen ikke har lokalafdelinger.

Derfor laver Landsforeningen en del kampagne-materiale: annoncer, pjecer, plakater, postkort - "gimmicks" og lignende, som på den ene måde udspekulerede måde efter den anden slår på tromme for de vigtige budskaber om Sikker sex - hver gang og støtte til og solidaritet med hiv-smittede.

Københavnerne

Der er landet over 100-200 frivillige aktivister tilknyttet STOP AIDS-kampagnen. Mange i København.

Nogle grupper er større end andre, og en del aktivister er aktive i mere end én sammenhæng, men lidt løst talt opfordeler aktivisterne i København sig nogenlunde, som følger:

- Sikker sex-banden (24-25)
- Rådgivere i Hiv-hjælpen (14)
- Mænd Mødes instruktører (9)
- Parkdrengene i OASE-projektet i København Kommune (6)
- PR-gruppe (5)
- kondom-distributører (2)
- Hiv Ud - foredragsholdere (4)
- Aids aktions-udvalg (6)
- "Diverse" - oversættere, Rubberware instruktører, radiotekniker, "skrivende", "researcher" (6-8)

Resten fordeler sig ud over hele landet og er mere eller mindre nært knyttet til Landsforeningen.

Der er for eksempel startet nye bøsse/lesbiske grupper, skabt nye mødesteder for bøsere og lesbiske i forlængelse af hiv/aids-kampagner.

PAN/Søren Skov

Hiv-smittet

Så længe du dyrker sikker sex, er der ingen speciel fare for at overføre hiv-smitte, hvis den ene af jer er hiv-smittet og den anden ikke.

Der går nemlig ingen forskel på, om du ved, den ene af jer er smittet, eller om du ikke ved det. Forbudsreglen er den samme: Sikker sex - hver gang.

Så brug kondom, når I boller og undgå sæd i munden.

Dog kan man sige, at selv om det er vigtigt at dyrke sikker sex i det hele taget, så er sex mellem en smittet og en ikke-smittet den situation, hvor det tydeligt nok er allervigtigst.

Det er i den situation, der sker ny smitte. Eller omvendt: Det er, når I er sammen smittet og ikke-smittet, at I reelt undgår at overføre hiv-smitte.

Situationen er mindre entydig, når det handler om to hiv-smittede.

Forskere verden over er ikke enige om, hvorvidt ny hiv-smitte - måske med en anden type hiv-virus - kan være årsag til, at en rask hiv-smittet bliver syg.

Derfor er rådet til dig, der er hiv-smittet, at dyrke sikker sex også med andre hiv-smittede. For alle tilfælde skyld.

På den måde undgår du i hvert fald andre seksuelt overførte sygdomme, som måske svækker dit immunforsvar.

Vil du have mere viden om sikker sex i praksis, så er der rådgivere til rådighed både i Hiv-hjælpen og på Aids-Linien.

Hiv-hjælpen har åbent hver mandag mellem kl. 19 og 21. Tlf.nr. er: 33 13 19 48. Aids-Linien har åbent hver dag mellem 9 og 23. Tlf.nr. hertil er: 33 91 11 19.

I telefon-leksikonnet Sikker Sex-telefonen på tlf. 90 16 16 16 kan du også få alle oplysninger om sikker sex.

**Brug kondom,
når du boller.
Undgå sæd i
munden.**

I Århus er vi 2 ansatte i Landsforeningens STOP AIDS-kampagne. Mig selv på fuld tid og Søren Nyskov på deltid. Men vi dækker hele Jylland med hiv/aids-oplysning og budskabet om sikker sex, fortæller aids-koordinator Jens Thygesen. Så de mange grupper af frivillige i de andre byer er en nødvendighed. Foto: Søren Skov.

Min telefon ringer sikkert omkring 100 gange om dagen, og det er lidt af en blæspruttetjenest at skulle tage den, siger Mie Rix. Mie Rix er receptionist og sekretær i STOP AIDS-kampagnen og sidder for mange aktivister og er den, man henter råd og vejledning hos. Foto: Søren Skov.

Som "bogholder" i STOP AIDS-kampagnen kan jeg ikke prale med, at beskæftige en hel skare af frivillige aktivister, siger sekretær og bogholderi-medarbejder Jan Christensen. Men aktivisterne holder til gengæld mig beskæftiget, når jeg ikke sidder og regner løn ud til de ansatte. Foto: Søren Skov.

MAND OG MAND IMELLEM

**HUSK KONDOM
VED INFIGHT**

Trækkerdreng

TEMA

Den homoseksuelle integration i samfundet har ændret trækkerdrengenes vilkår og status. De er trækkerdreng af enhver slags. Nogle har et fuldtidsjob, mens andre kun gør det i weekenden for at supplere deres indtægt. Nogle gør det på rådhuspladsen, andre på barer, andre gennem et bureau. At trække fører ofte til et farligt liv, som tit resulterer i et stofmisbrug; men endnu værre er det, at trækkerdreng kan få dybe psykiske mén, først og fremmest en følelse af fremmedgjorthed over for deres egen krop og en mistro m.h.t. andre menneskers hengivenhed. PAN-bladets temasider indeholder artikler om netop dette emne - både om den mandlige prostitution og lesbiske der prostituere sig heteroseksuelt.

Rigtig god læselyst.

Kassen er tom

Socialministeren har fattet interesse for mandligt prostituerede situation. Der er dog ikke tale om bevillinger.

Trækkerdreng og andre prostituerede fyre har behov for og ønske om at få et værested - men det er vist for stor en mundfuld i første omgang.

13. oktober mødtes repræsentanter for PAF (Prostitution Af Fyre) og Trækkerdrengfondet (Fondet til virke mod mandlig prostitution) med socialminister, Else Winther Andersen, der fik en orientering om situationen, om hvad PAF gør og står for, og hun hørte på ønskerne for fremtiden.

Socialminister Else Winther Andersen har fulgt debatten og mediedækningen af trækkerdrengenes liv, som har kørt før og efter TV2's noget overfladiske udsendelse *Trækkerdreng* den 8. oktober.

Næstformand i Landsforeningen Michael Nord, der sidder i bestyrelsen af Trækkerdrengfondet udtrykker tilfredshed med mødet, og regner med at fondets ansøgninger om tilskud vil blive imødekommet. Men han regner dog ikke med, at der bliver tale om så store beløb, som man havde håbet på i fondet.

Værested

Det store ønske er et værested. Mange prostituerede fyre har be-

hov for et sted, hvor de kan mødes, måske vaske tøj og få lidt mad - evt. mulighed for overnatning.

Men det bliver der næppe penge til.

Men det "praktiske arbejde", mener Michael Nord, ministeriet vil finde penge til, så det kan fortsætte.

Det rent konkrete problem har nemlig her i efteråret drejet sig om, hvorvidt PAF's overhovedet kan fortsætte sine opbyggende aktiviteter i marken med rådgivning og støtte til prostituerede fyre i København.

Hvis ikke der findes penge snarest, vil PAF lukke. Alle hidtidige bevillinger brugt op. Skæringsdagen er den 21. oktober, da er de ansatte Eva Fibiger og Torben Bitsch sagt op. Dog vil man forsøge at få etableret en "nød-ordning", så PAF ikke lukker fra dag til dag. Landsforeningen har givet PAF 10.000 kroner, så Torben og Eva kan holde den personlige rådgivning til prostituerede fyre åben i det mindste én dag om ugen - 7 timer.

Og så håber man selvfølgelig, at socialministeriet hurtigt finder midler, så PAF kan fortsætte om ikke før, så efter årsskiftet 1992/93.

Skolen

Vi skal ud på skolerne og diskutere både fordele og ulemper, skade-virkninger på krop og sjæl. Det er vigtigt at unge mennesker bliver informeret

Konsulenterne Eva Fibiger og Torben Bitsch fra projektet PAF (Prostitution Af Fyre) tilbyder nu alle skoler i København og omegn at komme ud i skolerne og undervise lærere, eleverne i de ældste klasser - og deres forældre.

I undervisningen vil vi diskutere både fordele og ulemper, skadevirkninger på krop og sjæl - herunder angsten for hiv og aids, som det kan give at gå ind i prostitution, fortæller Eva og Torben.

Det er vigtigt at give unge og især unge fyre en reel oplysning om, hvad det indebærer at starte som trækkerdreng eller i en anden form for mandlig prostitution.

Efter at PAF nu har kørt siden februar 1991, finder konsulenterne tiden moden til at tage sig af forebyggende oplysning.

Samtidigt spiller det selvfølgelig også ind, at bevillingerne til PAF's opbyggende arbejde i miljøet er brugt op.

Drenge til salg

PAF hjælper trækkerdrenge

Nogle synes at deres kunder er ulækre svin, men der er også trækkerdrenge som respekterer deres kunder lige som kunderne respekterer dem.

PAF er en forkortelse for Prostitution Af Fyre - et projekt med to medarbejdere, der holder til i Lindegade 16 B. 1 sal i København.

Deres opgave er at hjælpe trækkerdrenge med deres problemer, som er blevet formuleret i rapporten *Træk af den mandlige prostitution* af Anders Dahl m. fl. 1988. PAF trådte ind i vores miljø den 1. februar 1991 og hjælper drengene i de vanskeligheder, der måtte være forbundet med prostitutionen. PAN-bladet er gået tæt på PAF, så vi alle kan få en lille indblik i deres arbejde.

Howdan startede I projektet PAF?

Torben - Det var Københavns kommune, der startede projektet "Socialt arbejde med prostitution". Kommunen søgte penge i fonde og offentlige kasser, så det var dem der styrede det i starten.

Howdan kom I ind i projektet?

tere end for kvinder, samt spørgsmålet om fyrenes fremtid.

T - Ja, fyre kan ikke være prostituerede i så lang tid, med min-

"Vi hjælper hvor vi kan".
Foto: Katrine Nielsen.

dre de går over i det mere raffinerede som transvetisme og hård s/m.

Ville projektet have set dagens lys uden Hiv/Aids?

E - Det burde det ha' gjort. Aids er for mange blot en ekstra byrde oven i den, man har i forvejen. Projektet burde ha' været startet for lang tid siden.

Torben B. & Eva F. er i miljøet og altid parate med en hjælpende hånd. Foto: Katrine Nielsen

Eva - De havde søgt om to medarbejdere? Jeg har i mange år arbejdet på Københavns Kommunehospitals Veneriklinik og senere på Rudolfberg, hvor jeg beskæftigede mig med med seksuelt overførte sygdomme, bl.a. Hiv, og så var der pludselig en mulighed for at komme til at arbejde med dette her, og det er jo et spændende område. Jeg kender personligt nogle, der er prostituerede, og er derfor ikke helt fremmed overfor miljøet.

Hvad er PAF's formål?

E - Formålet er ikke at "helbrede" prostitutionen, men at støtte fyrene i de problemer, der måtte være i forhold til det at være prostitueret. Der er lavet en rapport - *Træk af den mandlige prostitution* - og af den fremgår det, at trækkerdrenge havde problemer. Arbejdet, vi skulle lave, var baseret på den rapport. Vi fandt frem til, at det, der var brug for, var en anonym rådgivning, der kunne tage sig af de vanskeligheder, der måtte være forbundet med prostitutionen, bl.a. det at prostitutionstiden for fyre er væsentlig kor-

Facts om trækkerdrenge
Kan man sætte alder på trækkerdrenge?

T - Vi ved fra fyrenes historier og andre kilder, at de starter tidligt. For en stor dels vedkommende som 12-13 årige, og stopper i slutningen af 20'erne. Der er en tendens til, at man prøver at se yngre ud, ved hjælp af fx. baseball-kasketter og Mickey Mouse-trøjer.

Er trækkerdrenge bøsser?

T - Cirka 80 - 90 % er homoseksuelle, men en lille del opfatter sig selv som heteroseksuelle. Mange af dem kontakter os via vores telefonrådgivning.

Hvilke andre problemer har trækkerdrenge?

T - Vi har interviewet nogle, og hos dem var problemfeltet bl.a. Hiv/Aids, voldelige overgreb fra kunder samt voldtægt, nedgørelse og kedelige episoder hos sagsbehandlere på bistandskontorer.

Howdan opnår man tillid hos trækkerdrenge?

E - Vi startede med at gå rundt i miljøet og se med lidt andre øjne på

trækkerdrenge. Hvem var de? Hvordan arbejdede de? Og holdt de stadig til på Rådhuspladsen?

- Vi henvender os ikke til nogen, med mindre vi er helt sikre på, at de trækker. Vi går heller ikke hen til fyrene, hvis de sidder alene eller sammen med kunder ved et bord. Vi siger hej, når de fx. er på vej op efter en øl. Utrolig mange er vi på vej med, inden vi egentlig taler med dem. Der kan gå mange måneder. Hvorimod andre har et problem, de går direkte til os med.

Er det primært homoseksuelle værtshuse, I laver opsøgende virksomhed på?

T - Det er først og fremmest steder for homoseksuelle mænd, men offentlige steder opsøger vi også.

- Vi benytter tre redskaber, når vi arbejder. Tiden - det ta'r lang tid at opnå kontakt. Timing - ofte må vi løbe til og fra værtshusene for at møde en fyr, mens han er alene. Tilliden - vi forsøger at vise dem, at når de har vist os tillid ved at fortælle om deres prostitution og problemer, så tager vi dem seriøst, bakker dem op og lader ikke oplysningerne gå videre til andre.

Howdan er Jeres forhold til værtshusene?

T - I starten introducerede vi os for bartenderne, så de ikke skulle være bekymrede for vores arbejde på værtshusene.

E - Da vi startede, mærkede vi en vis frygt. Hvad var vi for nogen? Melder vi tilbage til politiet eller sociale myndigheder? Men nu bliver vi godt modtaget alle steder. Folk synes, vi gør et godt stykke arbejde.

Howdan er trækkerdrengenes private seksualitet?

E - En del har problemer med deres personlige sexliv. Det der sker, når fyrene begynder at prostituere sig selv er, at deres forbrug sættes gevaldigt i vejret. Om der ryger 300 eller 3000 kr. på en nat, er ligegyldigt, for næste dag kan man tjene flere - men måske bliver man nødt til at gøre ting, man ikke har lyst til, og så bliver kroppen delt. 'Oppe i hovedet sidder jeg, mens resten af min krop er til salg'. Når så prinsen eller prinsessen kommer ridende, er det svært at få krop og sjæl til at fungere sammen.

- Mange vil gerne have en fast kæreste, men de vil ha' en, som kan acceptere, at de trækker. Samtidig har trækkerdrenge svært ved at forlige sig med tanken om, at kæresten rent faktisk synes, det er OK. Så det er en problematik, der bider sig selv i halen.

Er det lykkedes Jer at nå de helt unge fyre?

T - Nej, det er det ikke. På offentlige steder er de simpelthen som en søk lopper. Det er vanskeligt at finde ud af, om de trækker eller bare står i flok som så mange andre unge.

E - Det er utrolig svært. De har en sjette sans, som registrerer en socialarbejder på tre kilometers afstand.

Hvad er familiens reaktioner?

T - Nogle af fyrenes familier ved det, men lægger låg på. En del føler stor skyld og skam.

- Jeg kunne godt tænke mig, at der kom mere oplysning til familien Danmark vedrørende dette emne.

Alle har en holdning til trækkerdrenge. Kun få en reel viden.

Vil fyrene ud af "erhvervet" som trækkerdrenge? - Torben: Vi forsøger at finde ud af, hvad de gerne vil, og hvilke projekter de endnu ikke har prøvet. Hvilke drømme har de, hvad er deres håb om et andet liv, og hvad er muligt? Vi har et tæt samarbejde med Københavns Ungdomsklinik, der yder psykologbistand til dem, der er motiverede til at få lappet nogle af de psykiske sår, det generelt gi'r at prostituere sig. Sideløbende med terapien kører vi så et opfølgende arbejde ved at støtte fyrene, så de kommer på "rette vej" - hvis det er det, de gerne vil.

Er trækkerdrenge sociale tabere?

E - Der er trækkerdrenge fra alle sociale lag. Der er ikke et bestemt vi kan sige, de ikke kommer fra.

T - Men noget tyder på, at de kommer fra familier, hvor der har forekommet svigt i barndom eller ungdom.

Lykken?

Er trækkerdrenge ulykkelige?

T - Hvad er lykken? Der er selvfølgelig dage, hvor man har det godt, og andre, hvor det ser lidt gråt ud.

E - Naturligvis er der lykelige trækkerdrenge, men hvis man ikke har problemer, så er der jo ingen grund til at kontakte os. Generelt vil de gerne snakke med os om et problem. De andre er hovedsageligt selvhjulpne, men ofte er det dem, der ringer ind for fx. at klage over et escortbureau, der kører med bundpriser. Men primært beskæftiger vi os med dem, der er i egentlige vanskeligheder.

Væmmes trækkerdrenge ved kunden?

E - Nogle synes deres kunder er ulækre svin, men der er også trækkerdrenge, som respekterer deres kunder, ligesom kunden respekterer drengene.

Laver I nogen form for møder med trækkerdrenge?

T - Det, vi umiddelbart vil med de møder, vi laver i samarbejde med STOP AIDS-kampagnen, er at informere om Hiv/Aids og andre emner, som fyrene finder relevante at mødes omkring. Men vi siger i høj grad også mod at højne deres selvværd, så de på et eller andet tidspunkt får styrke til videre færdsel i livet, hvad de end vælger.

Kører I ikke trætte engang imellem?

E - Jeg synes, arbejdet er meget givende. Det er utroligt søde knægte, vi har med at gøre. Og tit er der virkelig taknemmelige. "Nej, kan I virkelig hjælpe med det?" hører vi ofte.

Har I kontakt med de sociale myndigheder?

E - Ja, vi tager ud og fortæller om prostitution, netop fordi den er så usynlig.

Hvor mange har I været i kontakt med?

E - I løbet af de første seks måneder havde vi kontakt med 109 mandlige prostituerede, men det er kun toppen af isbjerget.

Samarbejder I med LBL?

T - Landsforeningen ser prostitutionen som en del af den homo-

seksuelle familie og forsøger noget ved den ved at støtte fyrene i workshops. Vi får støtte fra Landsforeningen, men kan jo altid bruge mere.

E - Landsforeningen har sikkert været en stor støtte. Det var det den, der pumpede penge i første projekt.

Howdan klare I det selv psykisk?

T - Vi har supervision fra om ugen hos en psykolog, samtidig støtter os i vores psy-

Eva synes det trist, hvis projektet stopper. Foto: K.

Usikker fremtid

Fremtiden for PAF er usikker. På det tidspunkt da artiklen blev skrevet hang PAF's eksistens i en meget tynd tråd.

Projektet har været finansieret gennem sundhedsstyrelsens pulje.

På nuværende tidspunkt administreres PAF-projektet af Landsforeningen for Bøsser og Lesbier, men det store tilbagevendende problem er: Hvor skal pengene komme fra?

Eva kom med denne sidste mærkning.

- Jeg håber det bedste for projektet. Pengene skal findes et eller andet sted. Det er på tide befolkningsøjne op for problemet. Hvis det burde projektet aldrig ha' set dagens lys.

PAN/Kasper Ly

PAF

Et projekt i forbindelse med prostitution af fyre

Ring for hjælp og rådgivning på 33 33 81 67

Lesbiske prostituerede

De boller med mænd men elsker med kvinder

Findes der lesbiske prostituerede, eller er det kun bøsser der prostituerer sig? PAN-bladet gik i erotikkens jungle på det centrale Vesterbro og fandt Birgitte og Lena. De ernærer sig ved prostitution med mænd. Men det er kun deres arbejde. Privat dyrker de hinanden. Og det er der ingen der kan tage fra dem.

Men hvem er de? og hvordan er de havnet i miljøet. PAN-bladet går tæt på deres liv.

Birgitte er 32 år og kontorassistent. Flyttede til København da hun var 17 år. Siden da har hun kun boet på Vesterbro. Fandt ud af at prostitution var en nem måde at tjene penge på. Droppede sin kontorplads og startede sin egen massageklinik.

Lena er 28 år, kommer fra Ringkøbing. Familieforholdene var elendige, og hun flyttede til København i 1984.

Lena kom skævt ind på det der med nye venner. Vennerne lavede intet ud over at sidde på værtshusene og drikke sig skidefulde. Hun blev narkoprostitueret. Kom på diverse sociale afvænningsophold, men fandt hurtigt sin plads på Halmtorvet igen. Mødte Birgitte i 1988, og det var hende der hjalp hende ud af hendes stoffmisbrug. Lena flyttede ind hos Birgitte.

Nu da I havde lært hinanden at kende, ville I så droppe prostitutionen?

Birgitte - Vi blev enige om at vi ligeså godt kunne fortsætte det erhverv vi begge var inde i. Jeg havde jo kørt massageklinikken her i nogle år i forvejen og havde mer' end nok at lave, så der var nok til to.

Så er det vel en form for virksomhed I driver?

Lena - Virksomhed og virksomhed. Vi er Birgitte, Sirgrid og mig. Sirgrid, hvem er det?

Birgitte - Nå ja, det havde jeg helt glemt at fortælle. Det er vores telefondame, og det er hende der tager imod kunderne. Hun er simpelthen uundværlig. Jeg mødte hende på et værtshus. Hun var lige blevet førtids-pensioneret men havde ikke så meget lyst til at sidde hjemme i lejliggheden. Så jeg spurgte hende, om hun ikke kunne tænke sig at arbejde hos os.

Voldelig hverdag

Sirgrid, der indtil nu har siddet i sofaen og lyttet, bryder ind med følgende kommentar:

- Ja, det har jeg sgu aldrig fortrudt. Det er søde mennesker. For i tiden var jeg på Tuborg, så sammenlignet er det her skide sjovt.

Lena - Sirgrid er ligesom blevet som en erstatnings mor for os, selvom hun blander sig nok lidt for meget en gang imellem!

Har I været udsat for voldelige overgreb fra kunderne?

Birgitte - Det er da sket; men det er efterhånden år tilbage, dengang vi begge arbejdede på gaden. I dag har vi ingen problemer af den slags. Det er mere

skattevæsenet, som volder problemer.

Lena - Jeg har oplevet vold, dengang jeg var narkoprostitueret. Det var aften, og jeg havde brug for penge til at købe nyt junk for. Jeg fiskede så en kunde op, og vi kørte ud i Sydhavnen. Da han ikke

Lena - Ja ja, vi er sammen i en trekant, men det er da også meget sjovt. Og vi tænker mere på pengene i skidene tilfælde, og om han vil have at vi skider på ham, det må og kan jo kun blive hans problem.

Birgitte - Jeg syntes mænd lider af en fobi. Der er ting, de ikke smækker med deres koner om. Men på den anden side - hvis de smækkede ud om alle ting med deres koner, så havde vi ikke noget arbejde.

Er I aldrig blevet forelsket i nogen af jeres kunder?

Birgitte - Jeg havde engang et forhold kørende, men det gik ikke,

Vil det sige at I er lesbiske?

Lena - Lesbisk eller lesbisk. Er det så vigtigt? Vi har et liv ved siden af alt det her, for os er det vores og kun vores. Godt nok sover vi i samme seng, men vi har aldrig tænkt nærmere over at vi er lesbiske. Det vigtigste for os er det at vi har hinanden.

Gummiforskrækkelse

Hvordan er jeres forhold til gummi og den slags?

Birgitte - Desværre ja, men vi tager vores forholdsregler ligesom

minimerer, det drejer sig om. Men det er deres problem. Problemet er mere udbredt blandt narkoluderne. De kan ikke rigtig se, at der er et problem, når de er på den!

Er det lettere for en kvinde end en mand at være prostitueret?

Birgitte - Vi kvindelige prostituerede har nok altid haft det lettere end trækkerdrengene, vi er mere organiserede og koncentreret i bestemte distrikter.

Kender I andre prostituerede?

Lena - Vi kender hinanden. Der er endda konkurrence til tider, men det er mere på gaden end på bordellet. Jeg kan huske dengang jeg var på gaden, der var en evig konflikt mellem myndighederne og så de prostituerede imellem.

Nu er det jo et tema nummer om trækkerdrengene i er med i, kender I nogen af dem?

Birgitte - Ja, jeg kender nogle stykker, men har kendt mange flere. Men de passer jo ikke på sig selv. De trækkerdrengene, jeg kender i dag, er mere dem her på Vesterbro. Og jeg ved ikke rigtig, om man kan kalde dem for rigtige trækkerdrengene. De er heteroseksuelle stoffmisbrugere, der tager til inderbyen for at tjene hurtige penge.

Kender I andre lesbiske prostituerede?

Lena - jeg kender et par stykker, men de går meget stille med dørene. Det er klart at de er mere usynlige end bøsserne. Bøsserne har endvidere det problem, at de kun tror ting eksistere, hvis de kan se det. De skulle ta' og tænke sig lidt mere om til tider, inden de kommer for godt i gang med at drage forenkede konklusioner. Se bare på Aids-problematikken.

- Lesbiske må lære at stå lidt mere sammen og ligeledes formulere de krav, der er vigtige for os kvinder.

PANI/Kasper Lyhne

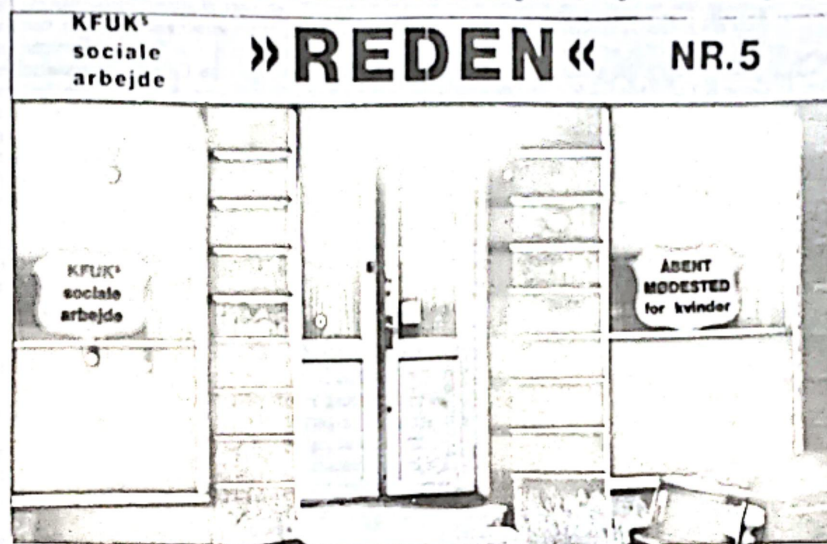

Foto: Knud Plesner

ville gi' mig de penge, vi var blevet enige om, begyndte jeg skrike op. Han genbankede mig, så jeg var gul og blå i mange uger efter. Men det var dagligdag for os piger på Halmtorvet og er det stadig. Prøv og gå en tur op ad Istedgade eller en tur rundt på Halmtorvet. Kvinderne har altså ikke alle sammen været til karneval.

han troede at han skulle være vores pimp. Og det kunne vi selvfølgelig ikke ha', så han fik en finger. Mange mænd har et forkvælet forhold til deres egen pik. Jeg har et bedre forhold til kvinder. De er ligesom gjort af et andet stof. De forstår sig virkelig på kærlighed.

alle andre. Der er mænd som spørger, om vi ikke vil ha' lidt ekstra, for så at undgå gummiet; men her i huset er det gummipoliitken vi køre. Mange gange drejer det sig jo også om at mændene lider af en gummi forskrækkelse og kan ikke abstrahere tankerne væk i de få

Politiet

Hvordan er jeres opfattelse af politiet, hjælper de jer?

Lena - De er simpelthen lige kommet ind med 4-toget, de jydere. De står og mumler noget på et eller andet fremmedsprog, og så si'r man bare ja, og så stikker de én en bøde. De har simpelthen ikke fattet en skid!

Hvad slags sex tilbyder I jeres kunder?

Birgitte - Nu når man dyrker sex flere gange om dagen, er det nødvendigt at få en vis distance til selve ordet sex. Det er en tjenesteydelse vi gi'r. Vi ligger ikke der og involverer os af hele hjertet. Det er en form for skuespil.

Hvad synes I om mænd?

Lena - Generelt synes jeg mænd er nogen sjove størrelser. De fleste, som kommer hos os, er forretningsfolk, men vi har da også mænd, som kommer her fast. Mange har problemer med konen derhjemme, og så er det nemmere at komme her og få sine ønsker opfyldt.

Lena - Mange har ligeledes nogle sjove former for perversiteter, fx har vi en der kommer en gang om ugen, og så vil han have at vi skider på ham. Det er den måde han får sin seksuelle lyst styret på.

Vil det sige at I også arbejder sammen på det område?

Ny engelsk bog Spændende bog om mandlig prostitution

Professor i klinisk kriminologi v. Cambridge belyser i sin bog de problemer trækkerdrengene i London udsættes for. Bogen er på en gang imponerende, sørgelig og dramatisk. Bogens billede af engelske trækkerdrenges vilkår er det samme, som man finder i København. Bogen, der er på 358 sider, er en gennemarbejdet, opsøgende og revolutionerende debatsvækkende rapport, som D.J. West har bragt i bogform, sammen med sin assistent Buz de Villiers.

Bygger på interviews

Gennem 139 interviews, der bygger på baggrund, motiver og informationer, får vi læsere, der nok ikke altid er lige forstående over for denne problematik, noget at tænke nærmere over.

Bogen skildrer ikke blot trækkerdrengene på gaden, men også massører, børneprostitution, og hvad man stiller op når ens karriere som trækkerdreng er slut.

Endvidere tager D.J. West et kikk ud for Europa og ind i enkelte stater i USA, hvor sex imellem mænd stadig er forbudt, hvilket ikke gør prostitutionen mindre problemfri.

Forfatteren forholder sig hele tiden kritisk til samfundets tilbud - og mangel på samme, gennem små opsummeringer, der til sidst ender i bogens konklusion.

Livsstil

Den vigtigste konklusion, forfatteren til bogen kommer frem til, er faren ved at generalisere om trækkerdrengene, der arbejder på gaden.

Der er en enorm variation i livsstil, måden man organiserer "forretningerne" på, i forholdet mellem kunde og trækkerdreng etc.

En anden vigtig konklusion er, at mange trækkerdrengene, der har personlige problemer, kunne have været hjulpet, hvis samfundet ville give dem en reel chance for at få et job og en bolig.

Bogen *Male prostitution* er ikke nogen rar bog, men der er gjort et glimrende forarbejde til en fornyet opfattelse af, hvilken politik man skal føre over for trækkerdrengene.

Bogen kan anbefales til dem, der beskæftiger sig med sociale spørgsmål herunder minoriteter, men som ikke helt kan forstå problematikken! Dette skal dog ikke afholde bogen fra at blive læst af alle med en lille smule medmenneskelig forståelse.

PANI/Kasper Lyhne

Male Prostitution af D.J. West in association with Buz de Villiers
Forlag: DUCKWORTH, London
(Kan lånes på LBLs bibliotek, Knabstræde 3)

medborgerhuset arrangerer udstillinger, som belyser bøssers og lesbiskes vilkår både i Danmark og internationalt.

Landsforeningen ønsker at fremme det spirende arbejde i foreningen med bøsse/lesbisk teater og musik i form af oprettelse af bl.a. cabaretrupper og kor, således at Landsforeningen med basis i lokalafdelingerne får et bredt og forskelligartet bøsse/lesbisk teater- og musikliv.

Erkendelse af festivalers popularitet og udbredelse vil Landsforeningen arbejde for, at der hvert år arrangeres bøsse/lesbiske festivaler af forskellig art rundt omkring i Danmark, såsom film-, teater-, kor- og kulturfestivaler.

Landsforeningen vil søge at påvirke de danske radio og tv-kanaler - såvel landsdækkende, regionale som lokale - til at lave programmer om bøsser og lesbiske, samt vise film om bøssers og lesbiskes liv og kultur.

▼ Religion

Landsforeningen støtter bøsser og lesbiske, som ønsker at inddrage den religiøse dimension i deres liv, både i og uden for Landsforeningen samt i og uden for organiserede trossamfund.

Landsforeningen vil arbejde for, at lesbiske og bøsser bliver ligestillet med heteroseksuelle på alle niveauer i folkekirken. Dette indebærer bl.a., at registrerede partnerskaber kan indgå i kirken, eller at alle registrerede partnerskaber og ægteskaber indgår på rådhuset med mulighed for efterfølgende velsignelse i kirken.

Landsforeningen vil uddybe dialogen med folkekirken menighedsråd, præster og biskopper. I denne dialog vil Landsforeningen inddrage og bruge medlemmer, der i forvejen har en tilknytning til folkekirken. Dette kan f.eks. ske ved at danne en kristen gå-ud-gruppe, der kan besøge menighedsråd, menighedsråd og konfirmand-undervisningen.

Sundhedspolitik

Landsforeningen for Bøsser og Lesbiske mener, at sundhed ikke alene er et spørgsmål om fravær af fysisk sygdom. At være sund betyder at kunne bruge sine potentialer og leve et helt og fuldt liv.

Så længe bøsser og lesbiske er marginaliserede og usynliggjorte i samfundet, vil en række forhold forringe sundhedstilstanden for lesbiske og bøsser.

Homoseksuelles livskvalitet har traditionelt været opfattet som et privat problem og ikke som en social-medicinsk og sundhedspolitisk opgave for hele samfundet. Offentlig debat om og initiativer til at belyse og forbedre sundhedstilstanden hos bøsser og lesbiske har derfor været underordnet og negligeret.

De sidste års fokus på hiv har medført en stigende opmærksomhed på bøssers seksuelle adfærd, men ikke på de samlede livsbetingelser og de særlige sygdoms-fremkaldende faktorer for lesbiske og bøsser.

Psyriske og fysiske problemer opstået på grund af samfundets nedvurdering af homoseksuelle bør behandles af mennesker med kendskab til og indsigt i de særlige livsvilkår, der eksisterer for bøsser og lesbiske.

Landsforeningen vil derfor arbejde for at lesbiskes og bøssers særlige sociale og sundhedsmæssige forhold undersøges og defineres, og at der i forlængelse heraf iværksættes initiativer i det offentlige system til at imødekomme de afdækkede behov, for eksempel ved at uddanne sundhedspersonalet på alle niveauer.

Landsforeningen vil desuden fortsat støtte arbejdet med at hjælpe bøsser og lesbiske til en bedre sundhed. De erfaringer, der indsamles, vil Landsforeningen bruge til at påvise behovet for støtte i offentligt regi.

For handicappede er der mange samfundsnormer, som virker undertrykkende. Handicappede lesbiske og bøsser bliver konfronteret med endnu flere undertrykkende normer.

Arbejdsmarkedspolitik

Landsforeningen for Bøsser og Lesbiske mener, at enhver form for diskrimination af bøsser og lesbiske indenfor arbejdslivet skal bekæmpes.

Det er Landsforeningens opfattelse, at arbejdspladserne og arbejdsmarkedets parter har et fælles ansvar for, at den enkelte bøsse og lesbiske ikke oplever sin livsform undertrykt i arbejdslivet. Da man tilbringer en stor del af sin tid på arbejdspladsen, er det vigtigt, at bøsser og lesbiske har tillid og styrke til at være åbne om deres livsform. En sådan åbenhed er afgørende for, at den enkelte kan opleve sig selv som et helt og ligeværdigt menneske.

Flere og flere arbejdspladser sætter trivsel og personlig udvikling i fokus. Det er i den forbindelse en naturlig følge, at lesbiske og bøsser trykt kan stå åbent frem.

For at fremme disse mål vil Landsforeningen indsamle information om bøssers og lesbiskes situation på forskellige arbejdspladser. Man skal især være opmærksom på de særlige situationer, som opstår på mandsdominerede arbejdspladser, hvor lesbiske oplever en dobbelt undertrykkelse af køn og seksualitet, og hvor bøsser ofte opfattes som en provokation alene på grund af deres seksualitet.

Dette dokumentationsmateriale vil give mulighed for at arbejde videre med nogle konkrete initiativer.

Landsforeningen vil arbejde for, at der fokuseres på den synlige og især den usynlige undertrykkelse, som lesbiske og bøsser udsættes for på mange arbejdspladser. Der

skal tages initiativer i forhold til arbejdspladser, repræsentanter, fagforeninger, arbejdsgiverforeninger og politiske partier.

Landsforeningen vil arbejde for at få ændret "ligebehandling af mænd og kvinder", så den også gælder til at omfatte bøsser og lesbiske.

Landsforeningen vil arbejde for, at bestrebelserne at undgå seksuel chikane udvides til at omfatte bøsse/lesbiske. Landsforeningen vil endelig arbejde for, indarbejdes antidiskriminationsparagraffer i et markedets aftaler og overenskomster.

Landsforeningen vil arbejde for, at tillidsrepræsentanter kvalificeres, så de er i stand til at varetage bøsse/lesbiskes interesser på arbejdspladserne. Arbejdet formaliseres, så kvalificeringen indgår i tillidsuddannelserne, ligesom arbejdsgiverforeninger tilbydes samme information og kursusmateriale.

Landsforeningen vil arbejde for, at styrke den bøsse eller lesbiske ved oprettelse af faglige grup

FRIHED
TIL

forskellighed

▼ Hiv og aids

Derfor vil Landsforeningen arbejde for, at handicappede lesbiske og bøsser får mulighed for at benytte Landsforeningens tilbud, og vil prioritere synliggørelse af Landsforeningen indenfor handicaporganisationer, og samtidig fremme synliggørelse af handicappede bøsser og lesbiske indenfor Landsforeningen.

Fra hiv-epidemiens begyndelse har Landsforeningen for Bøsser og Lesbiske været med i det hiv- og aids-bekæmpende arbejde. Det er fortsat Landsforeningens intention at samarbejde med sundhedsmyndigheder og politikere om vilkårene for den danske indsats i kampen mod hiv og aids. Dette samarbejde skal dreje sig om både det forebyggende arbejde, understøttende initiativer og om forskning.

Landsforeningen vil integrere de sociale og samfundsmæssige dimensioner af hiv og aids i sine aktiviteter og mål. Bevidstheden og viden om sygdommen og dens følgevirkninger skal integreres i foreningens øvrige politiske aktiviteter.

Landsforeningen mener, at den officielle danske aids-politik fortsat skal bygge på principperne om "frivillighed, anonymitet, åben direkte og ærlig information, den enkeltes tryghed ved at henvende sig til sundhedsmyndighederne samt ønsket om at undgå enhver form for diskrimination" (citat fra Folketingets beslutning om den danske aids-politik, 31.03.1987).

I erkendelse af, at de fleste hiv-smittede stadig findes blandt bøsser og andre mænd, der har sex med mænd, samt at der fortsat sker en smittespredning her, er det vigtigt, at offentlige initiativer omkring sygdommen også afspejler denne virkelighed.

Landsforeningen vil arbejde imod enhver form for central registrering af personhenførbare data i forbindelse med hiv-testning.

Basis for Landsforeningens aidsarbejde er foreningens landsdækkende aidsorganisation af ansatte og friv

Landsforeningen formidler i samarbejde med sundhedsmyndighederne oplysning om hiv og aids til bøsser og andre mænd, der har sex med mænd. I foreningen gør desuden en særlig indsats for at give medlemmer en grundlæggende viden om hiv og aids.

Landsforeningen vil også i samarbejde med Pe-gruppen og andre relevante organisationer på hiv-området arbejde for oplysning og åbenhed om, støtte, forbedring af forholdene for hiv-smittede og deres pårørende. I erkendelse af, at aids bliver et voksende psykisk problem ønsker Landsforeningen at udvide sine sociale initiativer tilsvarende.

Landsforeningen modarbejder enhver form for diskrimination af mennesker på grund af hiv-status. I foreningen tilbyder desuden hiv-positive bøsser og lesbiske støtte og rådgivning.

Landsforeningen vil i samarbejde med sundhedsmyndighederne afdække og formidle information om de sociale problemer, der rejser sig for hiv-positive lesbiske.

▼ Mandlig prostitution

I erkendelse af, at mandlig prostitution eksisterer, vil Landsforeningen for Bøsser og Lesbiske modarbejde tabuisering af trækkerdrengene, andre mandlige prostituerede og deres kunder.

Landsforeningen vil sikre dette ved at mandlige prostituerede og deres kunder også indgår i Landsforeningens informationsmateriale, kursusaktiviteter. Desuden vil Landsforeningen arbejde for at synliggøre fremme accepten af mandlige prostituerede og deres kunder. Landsforeningen vil fremme rådgivning og støtte til afhjælpning af psyko-sociale problemer i forbindelse med prostitution, herunder problemer på aids-området.

Oaserne gearer ned

De erotiske Oaser er der hele året, og sommeren er højsæson. Men OASE-projekterne går ikke helt i vinterhi.

- Ja, nu er det efterhånden for koldt for Prikdrengene at gå i parken en hel nat, siger Jakob Haff, der har stået for OASE-projektet i Københavns Kommune. Så det opsøgende arbejde indstillede vi først i oktober måned.

Er det da også blevet for koldt til at dyrke sex i parken - eller hva'?

- Nej, vi fortsætter med at fylde kondomer og glidecreme i fuglekasserne i hvert fald året ud, for Københavns Kommune har har sagt ja til fortsætte med at betale kondomerne. Kondomerne og glidecremen bliver taget og - ser det ud til - brugt efter hensigten, siger Jakob.

Hvordan kan man vide det?

- Ja, det kan vi selvfølgelig heller ikke vide for hvert eneste kondoms vedkommende, smiler Jakob Haff. Men vi har sendt Bisgaard (langtidsledig i STOP AIDS-kampagnen) ud for at tælle brugte kondomer - og tro mig, de bliver brugt!

En af ideerne bag OASE-projektet er at komme i kontakt med de mænd, der har sex med mænd - men som normalt ikke kommer i det bøsse/

lesbiske miljø og henter information - eller kondomer - fra STOP AIDS-kampagnen.

- Det er også en af grundene til, at vi fortsætter med at levere kondomer, siger Jakob Haff. For det her har vi kontakt med en væsentlig målgruppe for vores kampagne.

På motorvejen

Landsforeningen har taget initiativ til OASE-projekter mange forskellige steder i landet. Landsforeningens rejsesekretærer Kurt Pedersen og Søren Nyskov og deres tilknyttede aktivister har stået for den praktiske del af arbejdet.

Det er i flere amter sket i forbindelse med CEN/LOK-kampagnerne. Således i Frederiksborg, Roskilde, Københavns og Nordjyllands Amter.

Nogle steder har aids-aktivisterne koncentreret sig om hele tiden at få kondomer og glidecreme ud i fuglekasserne. Andre steder er det mere den opsøgende virksomhed - at tale med folk og give dem kondomerne - der har været prioriteret.

Endelig sættes der mange steder klistermærker op med det efterhånden kendte piktogram mange steder i landet. En pik med et kondom siger det meste.

Flere steder i landet er motorvejs-toiletter erotiske oaser for bøsser og andre mænd, der har sex med mænd.

Så OASE-projekterne raser også ud ad motorvejene.

I Nordjyllands Amt var der oprindeligt ikke så stor forståelse for dette behov, men det har ændret sig.

- Nordjyllands Amt er meget positivt indstillet, fortæller Søren Nyskov, der er Landsforeningens rejsekonsulent i Jylland. Men i Aalborg Kommune er man mindre begejstret. Vi har ikke fået lov til at sætte fuglekasser med kondomer op.

Til foråret starter endnu flere nye OASE-projekter i hvert fald i Århus og i Viborg.

PAN/Søren Skov

Ved WHO's hiv/aids-konference i Amsterdam i juni blev OASE-projektet i København brugt som eksempel på Landsforeningens aktiviteter rettet mod mænd, der har sex med mænd. Dette billede i Amsterdam forstørret op i mere end 2 m's højde! Foto: Statens

Leksikon om hiv og aids

En ny pjece om symptomer og behandling er lavet i samarbejde mellem Sundhedsstyrelsen og Landsforeningen.

"Vi håber, at pjecen kan bidrage til en frugtbart dialog mellem hiv-smittede, pårørende og den behandlende læge", erklærer forfatterne i indledningen.

Pjecen *Hiv-infektion, følgesygdomme og behandling* kvalificerer da også læserne til at stille de spørgsmål, man måske ikke får stillet, når man sidder over for lægen.

Pjecen er resultat af et samarbejde mellem Sundhedsstyrelsen og Landsforeningen for Bøsser og Lesbiske. Aids-lægene Court Pedersen og Jan Gerstoft har skrevet den grundlæggende tekst, og derefter har ansatte i Landsforeningens STOP AIDS-kampagne, populariseret den, så også ikke-medicinere kan bruge den.

Hele forløbet er betalt af Sundhedsstyrelsen.

Men hvad skal alle medlemmerne af Landsforeningen så bruge sådan en pjece til?

- Mange med hiv og aids er bøsser - og endnu flere bøsser og lesbiske kender personligt hiv-smittede, siger sekretariatsleder Bent Hansen. Det er godt at vide, hvad det handler om både for de smittede og for deres venner og pårørende.

For lidt for tit ser vi jo aviser og TV bringe historier, som mangler hold i virkeligheden - eller i hvert fald er alt for optimistiske.

Men i *Hiv-infektion, følgesygdomme og behandling* kan man nu efterkontrollere, hvad det handler om.

Informationerne i *Hiv-infektion, følgesygdomme og behandling* bygger nemlig på den nyeste viden på hiv/aids-området fra sommeren 1992. Oplags-tallet er bevidst rimeligt lavt, og pjecen er ikke udformet dyrt og flot. Man ved jo, at inden alt for længe er der ny viden, som så kan redigeres ind i teksten i de næste oplag.

Mystiske forkortelser

Det er oplagt, at almindeligt hiv/aids-interesserede bøsser og lesbiske læser pjecen. Men den kan også bruges som opslagsbog.

I forbindelse med hiv og aids er der mange infektioner, symptomer og mediciner, som bliver benævnt med flere forskellige, uforståelige koder og forkortelser. Og forkortelserne bruges ofte i flæng (forhåbentligt ikke i PAN-Bladet).

De allerfleste finder man forklaring på i denne pjece ved hjælp af den omfattende og gennemarbejdede indholdsfortegnelse.

Et eksempel: *Hvad er CMV?*

I *Hiv-infektion, følgesygdomme og behandling* finder man en beskrivelse af såvel virus (cytomegalovirus), symptomer (betændelse) og behandling, herunder hvilke medikamenter (ganciclovir og foscarnet), man kan få mod det - og

deres eventuelle bivirkninger (hæmning af knoglemarven og påvirkning af nyrefunktionen).

Pjecen er henvendt til hiv-smittede, og teksten er ikke morskabslæsning. Som der står i indledningen: "...sygdomsafsnittene i denne pjece kan virke utroligt skræmmende. Når du læser dem, skal du derfor være opmærksom på, at der i langt de fleste tilfælde findes en rimeligt effektiv behandling mod dem."

Også for ikke-smittede vigtigt, at holde hovedet køl læsningen. Mange af de symptomer bliver beskrevet i pjecen, og det er vist meget almindeligt, at man får alle symptomerne, man læser et lægeleksikon

PAN/Spre

Aids med takker

Hiv og aids er også blevet et særligt område for frimærkesamlere verden over.

En lang liste af frimærker med et hiv/aids-motiv er blevet offentliggjort i juli/august-nummeret af *Scapel & Tongs*, som er et amerikansk tidsskrift for folk, der samler på frimærker med medicinske motiver.

Fight Against Aids eller *World Aids Day* er de mest almindelige motiver. Men der er også eksempler på frimærker, som tager forbyggelse op - herunder sikker sex.

Frimærkerne er mest fra 3. verdens lande.

I Danmark er planerne for frimærkerne for 1993 allerede lagt, men kunne Landsforeningens OASE-projekter - eller mere stueret - Aids-Fondets indsamlingsarbejde ikke også bruge som motiv til et dansk frimærke i 1994?

PAN/Søren Skov

